

האדמו"ר מהאלמין רבי שלום יהודה גראס שליט"א חיבר למעלה מאלף ספרים על כל מקצועות התורה

ספר בן עולם הבא

קונטרס שמיני "שלשים יום קודם החג" עניני לימוד הלכות החג שלשים יום קודם

אור הזוהר 266 * אלול תשע"ג

מפעל הזוהר העולמי טל: 0527651911

דתניא שואלים בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום, וכי מרחק להו לא צייתי לשלוחי בית דין, שכבר שמעו מן הדרשנים לעשות הפסח בסוף שלשים ואתי לזלזולי בחמץ.

ובפרק קמא דר"ה (דף ז.) נמי משמע כן שמיום הפורים מתחילין לדרוש ולא מקודם גבי הם העידו שמעברין את השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים משום דדורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום ואתי לזלזולי בחמץ מיום הפורים קודם הפסח שלשים יום שמע מינה דערב הפסח בכלל השלשים יום וכן ר"א ור"ש דאמרי בסמוך באחד בניסן מפרש בגמרא דסברי כמאן דאמר שתי שבתות שמע מינה ערב פסח מן המנין.

שואלים הלכות פסח בפסח והלכות עצרת בעצרת והלכות החג בחג - בבית הועד שואלים בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום

היתה פ' שקלים סמוכה לאדר בין מלפניה בין מלאחריה קורין אותה וחוזרין וכופלין אותה וכן בשניה וכן בשלישית וכן ברביעית וכן בפורים שואלים הלכות [הפסח] בפסח והלכות עצרת בעצרת הלכות [החג] בחג בבית הועד שואלים בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום רשב"ג אומר שתי שבתות.

שואלין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום, ומאז חל עליו להיזהר בצרכי הפסח

הני שלשים יום מאי עבידתיהו כדתניא שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום.

קודם שלשים יום - לפסח, ולקמן מפרש כנגד ששואלין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום, ומאז חל עליו להיזהר בצרכי הפסח.

שואלין בהלכות הפסח שלשים יום קודם הפסח, וכל השואל בענין זה באותו זמן שואל כענין הוא, ודוחין את השואל שלא כענין מפניו

הא למדת ששואלין בהלכות הפסח שלשים יום קודם לפסח ושכל השואל בענין זה באותו זמן שואל כענין הוא ודוחין את השואל שלא כענין מפניו. וזכר לדבר שהרי משה עומד בפסח ראשון ומזהיר על פסח שני ואף על פי ששאלת הטמאים הביאתהו לכך מ"מ אלמלא שכן לא היה מאריך בדיני פרטיו כל כך עד שיגיע זמן הראוי לכך.

(מאירי שם)

נזקקין לזה ששואל בהלכות הרגל, שהוא שואל כענין

שני תלמידים ששואלין קודם הרגל, נזקקין לזה ששאל בהלכות רגל, דהוה ליה שואל כענין.

(ספר מנחת אבנים ח"א סי' א')

שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום הלכך שלשים יום קודם הפסח חל עליו חובת ביעור.

(טור אורח חיים סימן תכט)

שואלים בהלכות פסח קודם לפסח שלשים יום.

(שו"ע אורח חיים סימן תכט סעיף א)

דתניא שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום.

(גמרא מגילה כט.)

[והתניא] שואלין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום.

(גמרא עבודה זרה דף ה.)

שואלין בהלכות פסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג. בבית וועד שואלין קודם לשלשים יום.

(תלמוד ירושלמי פסחים ב.)

ומקמי פיסחא בתלתין יומי, מיבעי ליה לישראל למגמר מילי דפיסחא ואגמורי אינשי ביתיה, דתניא (פסחים 1.) שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום.

(ספר הלכות גדולות סימן י"א - הלכות פסח)

מתחילין מיום הפורים עצמו

ומתחילין מיום הפורים עצמו. (חק יעקב, פרי חדש, שו"ע התניא - עפ"י הגמ' סנהדרין יב., רש"י ר"ה ז. וסנהדרין פז., תוס' בכורות נז., ועוד)

אמר ליה רבא לרב נחמן מכדי מפוריא לפיסחא תלתין יומין הווי ומפוריא דרשינן בהלכות הפסח דתניא שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום.

(גמרא סנהדרין יב.)

כבר מן הפורים ואילך התחילו הדרשנים לדרוש ברבים בהלכות הפסח

אמר רב נחמן בר יצחק מאי עיבורין הפסקת עיבורין דתנן הן העידו שמעברין השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים מאי טעמא דמאן דאמר עד הפורים כיון דאמר מר שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום אתי לזלזולי בחמץ.

(גמרא ראש השנה ז.)

אתי לזלזולי בחמץ - שכבר מן הפורים ואילך התחילו הדרשנים לדרוש ברבים בהלכות הפסח, הוזקקו השומעים לעשות פסח לסוף שלושים יום, ואם יעברו בית דין את השנה לא יתקבלו דברי שלוחי בית דין לשומעין לדחות את הפסח, שכבר שמעו מן הדרשנים.

(רש"י שם)

שהיו אומרים כו' - לפיכך הוצרכו להעיד כן, שהיו שאר חכמים אומרים עד הפורים מעברין ושוב אין מעברין, וטעמא מפרש במסכת ראש השנה דמן הפורים התחילו לדרוש בהלכות הפסח,

רגילין לדרוש באלול ובאדר סמוך לחג ומלמדין אותם ברבים בדברים הקלים שיהיו הכל בקיאים בהם

האומר לאשה הרי את מקודשת לי על מנת שאני תלמיד כל ששואלים אותו דבר אחד בתלמודו ואומרו ואפילו בהלכות החג שמלמדים אותן ברבים מדברים הקלים סמוך לחג כדי שיהיו כל העם בקיאים בהם.

(ש"ע אבן העזר סימן לח סעיף כז)

בהלכות החג – בגמרא אמרין אפילו יודע בהלכות כלה, ופירש רמב"ם כלה לשון דרשה, דהיינו שרגילין לדרוש באלול ובאדר סמוך לחג ומלמדין אותם ברבים בדברים הקלים שיהיו הכל בקיאים בהם.

(טורי זהב שם ס"ק טז)

אימתי שמחה לאיש במענה פיו, בזמן שיודע לדרוש הלכות חג בחג – דבר אחר אימתי שמחה לאיש, אימתי אדם שמח בתלמודו בזמן שיש לו מענה, כששואלן ממנו דבר הלכה

רבי זירא אמר מהכא שמחה לאיש במענה פיו ודבר בעתו מה טוב (משלי טו, כג). אימתי שמחה לאיש בזמן שמענה בפיו לשון אחר אימתי שמחה לאיש במענה פיו בזמן שדבר בעתו מה טוב.

(גמרא עירובין נד.)

אימתי שמחה וכו' בזמן – שיודע לדרוש הלכות חג בחג, דבר אחר אימתי שמחה לאיש, אימתי אדם שמח בתלמודו בזמן שיש לו מענה, כששואלן ממנו דבר הלכה.

(רש"י שם)

רבונו של עולם... וואם בעלי תלמוד הן יעסקו בהלכות פסח בפסח בהלכות עצרת בעצרת בהלכות חג בחג – העיד רבי שמעון בן אלעזר משום רבי שמעון בן חנניא כל הקורא פסוק בזמנו מביא טובה לעולם שנאמר ודבר בעתו מה טוב

תנו רבנן הקורא פסוק של שיר השירים ועושה אותו כמין זמר והקורא פסוק בבית משתאות בלא זמנו מביא רעה לעולם מפני שהתורה חוגרת שק ועומדת לפני הקדוש ברוך הוא ואומרת לפניו רבונו של עולם עשאוני בניך ככנור שמנגנין בו לצים אמר לה בתי בשעה שאוכלין ושותין במה יתעסקו אמרה לפניו רבונו של עולם אם בעלי מקרא הן יעסקו בתורה ובנביאים ובכתובים אם בעלי משנה הן יעסקו במשנה בהלכות ובהגדות ואם בעלי תלמוד הן יעסקו בהלכות פסח בפסח בהלכות עצרת בעצרת בהלכות חג בחג העיד רבי שמעון בן אלעזר משום רבי שמעון בן חנניא כל הקורא פסוק בזמנו מביא טובה לעולם שנאמר ודבר בעתו מה טוב.

(גמרא סנהדרין קא.)

נזכירה דודין מין. מיינה של תורה, הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת, הלכות חג בחג

נזכירה דודין מין. מיינה של תורה, הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת, הלכות חג בחג.

(ילקוט שמעוני שיר השירים – פרק א – רמז תקפב)

תקנת לימוד הלכות הרגל שלשים יום קודם הרגל – ותקנת לימוד הלכות חג בחג חכמים הראשונים תקנו בזמן שבית המקדש היה קיים, שיתחילו הדרשנים לדרוש ברבים הלכות הרגל שלשים יום לפני הרגל, דהיינו שמפורים ואילך ידרשו הלכות פסח, ומחמשה באייר ואילך ידרשו הלכות עצרת, ומי"ד באלול ואילך ידרשו הלכות החג כו'.

ותקנה זו לא נתבטלה מישאל אף לאחר שחרב בית המקדש, שכל חכם היה שונה לתלמידיו הלכות הרגל שלשים יום לפניו, כדי שיהיו בקיאים בהלכותיו וידעו המעשה אשר יעשו.

ובדורות הללו שאין החכם שונה לתלמידיו הלכות (לפי שהכל כתוב בספר) מצוה על כל אחד ואחד שילמוד הלכות הרגל קודם הרגל עד שיהיה בקי בהם וידע המעשה אשר יעשה.

תוך ל' יום קודם הפסח משועבד הרב להתלמידים ללמוד להם הלכות פסח אם שאלו התלמידים בהמה מהרב תוך ל' יום קודם הפסח ומתה, פטורים, דאותו זמן משועבד הוא להם, והוי שאלה בבעלים.

(טורי זהב א"ח תכט, סק"א)

"שואלן" היינו מה שיצטרכו לעתיד ביום הפסח – ו"דורשין" היינו מה שצריך לאותו יום קודם הי"ט לידע בהלכות יום טוב מה לעשות עכשיו

שואלן ודורשין בהל' פסח – "שואלן" היינו מה שיצטרכו לעתיד ביום הפסח, ו"דורשין" היינו מה שצריך לאותו יום.

(טורי זהב שם)

שואלן בהלכות החג קודם לחג שלשים יום

משנה: סוכה ישנה בית שמאי פוסלין ובית הלל מכשירין ואיזו היא סוכה ישנה כל שעשאה קודם לחג שלשים יום אבל אם עשאה לשם חג אפילו מתחילת השנה כשרה.

(גמרא סוכה ט.)

בית שמאי פוסלין - דבעו סוכה לשמה, וזו סתם נעשית, ואילו תוך שלשים לחג הוה, כיון דשואלן בהלכות החג קודם לחג שלשים יום סתם העושה לשם חג הוא עושה, אבל קודם שלשים סתמא לאו לחג.

(רש"י שם)

בפרש"י בד"ה ב"ש פוסלין כו' כיון דשואלן בהלכות החג קודם לחג ל' יום כו' עכ"ל. בפרק קמא דפסחים יליף לה מקרא דשואלן בהלכות פסח קודם לפסח ל' יום, ואפשר דילפינן הלכות חג מפסח בשום דרשא, ואינו דומה, דב"ה הכא לית להו הא דשואלן דבהא לא פליגי אב"ש, ומכאן תשובה לבית יוסף באורח חיים ריש הלכות פסח שהבין הא דשואלן ל' יום קודם היינו דוקא בפסח ולא בחג.

(מהרש"א שם)

הוא הדין בשאר יום טוב דורשין קודם לכן ל' יום

והוא הדין בשאר יום טוב דורשין קודם לכן ל' יום.

(ב"ח, מ"א, חק יעקב, ש"ע התניא, רש"י ומהרש"א סוכה ט., ירושלמי שקלים, ועוד)

מועדי ה', מצותן שיהיו קורין אותן כל אחד ואחד בזמנו – משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלן ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג – והיה מדבר עמהן הלכות כל מועד ומועד בזמנן להודיע חוקי האלהים ותורותיו, וקבלו וקיימו שכר המצות עליהם ועל בניהם בזה ובא

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלן ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג.

(גמרא מגילה לב.)

וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלן ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת - למה הוצרך לכתוב כאן וידבר משה וכי כל המצות כולן לא אמרן משה לישראל, מהו וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל מלמד שהיה מדבר עמהן הלכות כל מועד ומועד בזמנן להודיע חוקי האלהים ותורותיו, וקבלו וקיימו שכר המצות עליהם ועל בניהם בזה ובכא.

(רש"י שם)

היו רגילין לבוא לשמוע הלכות הרגל קודם הרגל שלשים יום

אמר רב נחמן לא יהיבנן זמנא לא לבני כלה בכלה ולא לבני ריגלא בריגלא.

(גמרא בבא קמא ק"ג.)

בריגלא – באין לשמוע הלכות הרגל קודם הרגל ל' יום.

(רש"י שם)

ולא לבני רגלי ברגלי – בני אדם שבאין מעירותיהן לשמוע הלכות הרגל קודם לרגל שלשים יום (הרמ"ה ז"ל בפרטיו). (שיטה מקובצת שם)

של פסחים, וכן הטור עם הבית יוסף, ובחג השבועות מאמרים של מתן תורה המוזכרים בפרק רבי עקיבא, וכן בתשעה באב הלכות תשעה באב ותענית, וכן בראש השנה הרי"ף והטור של ראש השנה, וכן ביום הכיפורים מסכת יומא וכו', וכן בסוכות מסכת סוכה, וכן בחנוכה הלכות חנוכה, ובפורים מסכת מגילה. ומסכת יום טוב מישך שייך בכל הימים טובים, תלמודו מן התלמוד ומן הרי"ף והטור כפי אשר תוכלון שאת. כי זו התורה היא ביותר חביבה ומביא לידי מעשה כהוגן, ותורה זו חביבה במאוד מאוד לפני הקב"ה, כי יפה היא ובזמנה היא.

(ספר השל"ה הקדוש – מסכת שבועות – פרק נר מצוה סי' נא)

ילמוד הלכות פסח בפסח והלכות חג בחג – והוא הדין לשאר זמנים או ראש חודש ילמוד דבר יום ביומו

ילמוד הלכות פסח בפסח והלכות חג בחג והוא הדין לשאר זמנים או ראש חודש ילמוד דבר יום ביומו ובפרט בענין קרבנות היום ומה טוב אם יוכל לחדש איזה חידוש באותו ענין שהזמן גורם.

(הנהגות ודרך האדם מר' שלמה ברוך מבוראפעסט זצ"ל – אות סה)

קבע עתים ללמוד דיני אורח חיים... ואין צריך לומר הלכות חג בחג שהוא מתקנת משה רבינו ע"ה

קבע עתים ללמוד דיני אורח חיים ויורה דעה לפעמים עם טור ובית יוסף, ואין צריך לומר הלכות חג בחג שהוא מתקנת משה רבינו ע"ה.

(הדרכות והנהגות בדרכי הלימוד מר' אהרן עזריאל ס"ט זצ"ל – אות ח)

בכל מועדות ורגלים תלמוד הלכות חג בחג

בכל מועדות ורגלים תלמוד הלכות חג בחג.

(רבי שלמה איגר זצ"ל, בספר חוט המשולש עמוד רס"ג)

הבעל דברי יחזקאל זצ"ל למד הל' פסח בפורים קודם הסעודה

ביום פורים קודם הסעודה היו מביאים לו לשולחנו של כ"ק אדמו"ר בעל דברי יחזקאל משינאווא זצ"ל את השו"ע אורח חיים, ולמד בהלכות פסח סי' תכ"ט.

(ברכת הפתח – פתחא זוטא סי' א)

הוא זהירין ללמוד בכל המועדים וזמנים, הלכות פסוקות שבשו"ע השייכות לאותו זמן המועד, כל אותו הילכתא שבשו"ע, מרישא עד גמירא

וכן הוא זהירין ללמוד בכל המועדים וזמנים, הלכות פסוקות שבשו"ע השייכות לאותו זמן המועד, לכל הפחות עם הבאר היטב, כל אותו הילכתא שבשו"ע, מרישא עד גמירא, כגון הלכות פסח קודם הפסח, וכיוצא בו בכל יום טוב.

(ספר הכנה דרבה מבעל ערוגת הבושם זצ"ל, אות י')

באשר ששלשים יום קודם יום טוב היא ההכנה קודם הרגל, נמשכת הארת קדושת יום טוב שלשים יום

וכענין שהגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה שהמשך הקדושה לפי ההכנה, וכאשר ההכנה לשבת היא שלשה ימים כי אז נקרא לפני השבת כן נמשכת הארת קדושת שבת שלשה ימים ועד אז נקרא אחר השבת, וכמו כן ביום טוב באשר שלשים יום היא ההכנה קודם הרגל נמשכת הארת קדושת יום טוב שלשים יום ונקרא אז אחר הרגל.

(ספר שם משמואל פרשת תבוא – שנת תרע"ה)

משה רבינו עליו השלום תיקן להם לישראל שיהיה כל חכם העיר דורש לבני עירו בכל רגל בענינו של יום הנעשה בו ביום כגון בפסח ביציאת מצרים ובעצרת במתן תורה ובחג בהיקף ענני כבוד. וגם כן ידרוש לעם בכל רגל הלכות הצריכות לבו ביום שיודיע להם האסור והמותר בו ביום, הלכות פסח בפסח והלכות עצרת בעצרת והלכות חג בחג, אף על פי שדרש להם הלכות הרגל שלשים יום לפניו. ועכשיו אין נוהגין לדרוש הלכות בחג עצמו (לפי שהכל כתוב בספר) אלא דורשין באגדה מענינו של יום (הערת המלקט: רק שכל אחד ילמוד בעצמו (שו"ע התניא א"ח סימן תכט סעיפים א-ד) בספר).

ראוי להתחיל ולהשתדל בצרכי החג קודם החג שלשים יום

מה שאמרו שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום, לא סוף דבר שאלה בהלכות החג, אלא כל השתדלות של צורך החג בכלל זה, ר"ל שראוי להתחיל ולהשתדל בצרכי החג קודם החג שלשים יום.

(מאירי עבודה זרה ה:)

חכמי ישראל שבכל דור ודור נהגו לדרוש לעם קודם המועדים בהלכות המועדים, כדי שישמעו וילמדו וידעו מה לעשות

חכמי ישראל שבכל דור ודור נהגו לדרוש לעם קודם המועדים בהלכות המועדים, כדי שישמעו וילמדו וידעו מה לעשות, כדגרסינן פרק בני העיר (מגילה לב, א): תניא, 'וידבר משה את מעדי ה' אל בני ישראל' (ויקרא כג, מד), משה תקן להם לישראל, שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום: הלכות פסח בפסח והלכות עצרת בעצרת והלכות חג בחג. וגרסינן נמי בפסחים (ו, א) תני שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום. רבן שמעון בן גמליאל אומר שתי שבתות.

(ספר מנורת המאור ח"ד פ"א – אות קלט)

ביום טוב עצמו דורשים בענינו של יום האסור והמותר

ביום טוב עצמו, בין בג' רגלים, ובין בראש השנה ויום כיפורים, דורשים בענינו של יום האסור והמותר.

(ספר מזבח אבנים ח"א סי' א')

השל"ה הקדוש מזהיר ללמוד הלכות המועדים, כל דבר השייך בזמנו, כי זו התורה היא ביותר חביבה ומביא לידי מעשה כהוגן, ותורה זו חביבה במאוד מאוד לפני הקב"ה, כי יפה היא ובזמנה היא

גרסינן בפרק חלק (סנהדרין קא, א) תנו רבנן, הקורא פסוק של שיר השירים ועושה אותו כמין זמר, והקורא פסוק בבית משתאות בלא זמנו, מביא רעה לעולם. מפני שהתורה חוגרת שק ועומדת לפני הקב"ה ואומרת לפניו, רבונו של עולם, עשאוני בניך ככינור שמנגנין בו גוים. אמר לה, בתי, בשעה שאוכלים ושותים במה יתעסקו. ואומרת לפניו, רבונו של עולם, אם בעלי מקרא הם יעסקו בתורה בנביאים ובכתובים, אם בעלי משנה הן יעסקו במשנה בהלכות ובאגדות, ואם בעלי תלמוד הן יעסקו בהלכות פסח בפסח בהלכות עצרת בעצרת בהלכות חג בחג. העיד רבי שמעון בן אלעזר משום רבי שמעון בן חנניא, כל הקורא פסוק בזמנו מביא טובה לעולם.

על כן בניי יצ"ו, הזהרו ללמוד בימי ניסן פרק ערבי פסחים והרי"ף

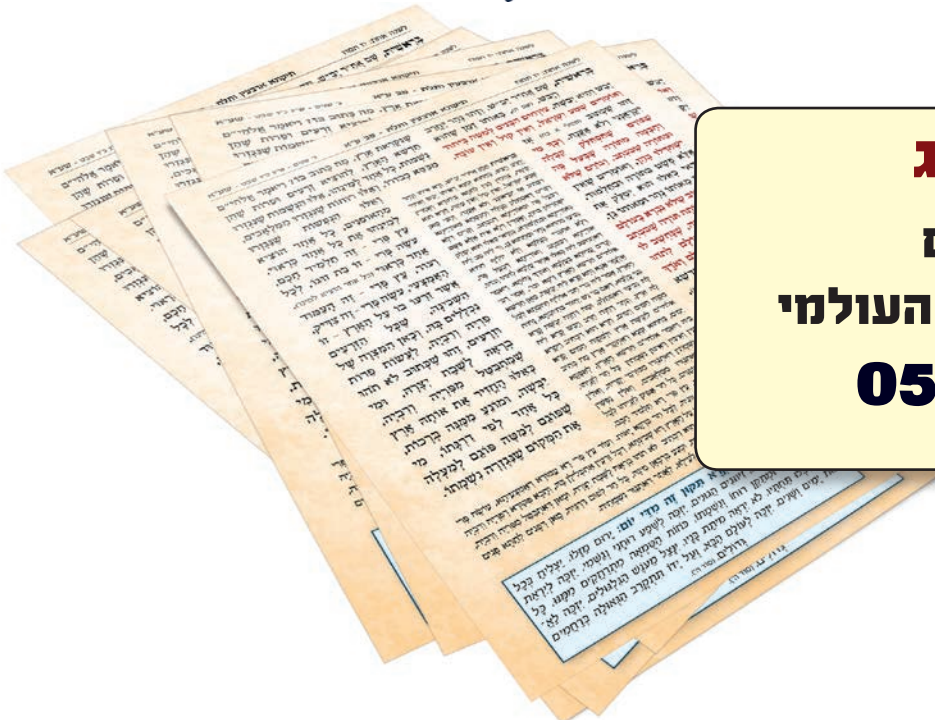

סגולת הרשב"י:

- פדיון נפש האמיתי, הגדול ביותר בעולם שיציל נפשך (ללא כסף).
- אמור במשך שבעה ימים ברציפות את דף האידרא, (רצוי לאחר התפילה).
- תן וחלק לעוד 3 אנשים את דף האידרא, וכן הלאה, כך תוצר שרשרת מגן, של הרשב"י לכל עם ישראל שאין שום כח ומקטרג בעולם שיכול לפגום בה כולם מוגנים בתיבת נוח של הרשב"י: - הזוהר קדוש

דף האדרא רבא
 סדר הי"ג מדות דתיקונא דדיקנא דא"א [ארך אנפין]
 לחלוקה חינם
 על ידי מפעל הזוהר העולמי
0527651911

דף תיקון מג
 לחלוקה חינם
 על ידי מפעל הזוהר העולמי
0527651911